

A pesti közlekedési sugárút.

Pest, dec. 20.

A tárgy, mely már hónapok óta — lehet mondani országjárta — élénk vitatkozás anyagául szolgált, tegnap végre a képviselőház elé terjesztetett. E tárgy a tervezett sugárút (boulevard).

Korántsem vagyunk oly szűkkeblűek, hogy minden kínos, minden intézetet, mindent, a mi szép és jó, dicső s magasztos, a fővárosban szeretnénk összpontosítani, sőt hazánk polyglot jellegénél fogva szívből óhajtjuk nemcsak, hanem szükségesnek is tartjuk, mikép az ország különböző vidéke székvárosaiban, a mennyire lehetséges, mindenütt birjunk oly intézménnyel, legyen egy tudományos, ipar, vagy bármily néven nevezendő testület, a mely maga körül gyűjtjén össze a polgárokat, egyszersmind a magyar elem találkozási helye, tettereje kifejllesztésének, edzésének központja legyen; ám azért Budapesttől sem tagadjuk meg a gondoskodást, mert az az ország fővárosa, és mint ilyen kell, miszerint minden tekintetben első helyen álljon.

A külföldi fővárosok physiognomiájáról, utczáinak rendezettségéről, építésmódoráról, tudományos s mindenféle intézeteiről von következtetést az ország civilizációjának fokára, arra, mily lábon áll abban a tudomány, művészet, ipar, kereskedelem, gazdaság, izlés stb.

Helyesen mondja egy jeles angol utazó: „A főváros tükör, melyben az egész országot megláthatjuk.“ És ugyan mit láthatott eddig Budapesten e tükörről az idegen?

Semmi kedvezőt. Nyáron óriási port, télen feneketlen sártengert, szennyest, girbe görbe utczákat, bűzhödő léget, ihatlan vizet, oly építésmódot, hogy egy-egy ház sarkfényképe akár karrikaturának beillt.

A törvényjavaslat tehát annyival nagyobb örömmel ültethette el és töltötte el valóban is azok kebelét, a kik egész testtel s lélekkel csüggenek a főváros szépségén és azt, a csint és izlést tekintve, az európai elsőrendű városok sorába szeretnék emelni.

Ily meggyőződésből nézte a képviselőház többsége is örömmel a kormány ide vonatkozó előterjesztését, a mely tetemes majoritással el is fogadtatott. Csak a szélsőbal s a baloldal néhány tagja szavazott ellene, főleg azon indokból, mert municipalis, azaz helyi kérdéseket tekintette az egészet, tehát nem olyan, melyre az ország rovására milliókat szabad volna kiadni, és mert megakartá kimélni az adózókat az ezen költségből rájuk háromlandó tehertől.

Ezen álokoskodásokat azonban legott halomra döntötték az alapos ellenérveket, melyek csakhamar diadalt is biztosítottak a törvényjavaslatnak. A kik ellene nyilatkoztak, meg lehetnek győződve, mikép azon quota, a mely e kiadásból egy-egy adózó terhére esik, a vidéknek a fővárossal szoros érintkezése által különféle csatornákon csakhamar visszazsívó eredeti forrásába.

A legnagyobb befogyasztó mindig a főváros. Minél szebb, pompásabb ez, minél több kényelmet képes nyújtani, minél kellemesebbé teszi a benne való tartózkodást: annál többen választják rendes lakhelyül, annál többen fordulnak meg benne, minél fogva virágzóbb a kereskedelme, ipara, és így annál nagyobb a fogyasztása, melyért mindig készpénzzel fizet, még pedig — reánk nézve fájdalom — napról napra óriási mértékben növekedő árnyban, következésképp a pénz, a mely az országból külföldre utakon a fővárosba jő, korántsem marad itt, hanem legnagyobb részben, sőt gyakran kamattal visszamegy oda, a honnan jött. Ezek oly egyszerű mégis megdöbbentő argumentumok.

Azok, kiknek az Isten még enged egy vagy két negyedszázadot élni, hasonlítsák majd össze az akkori Budapestet a mostanival, és bizonyára áldani fogják majd még emléket is azon kormányoknak, a mely országos ügynek tekintette a főváros rendezésére, csinosítására, szépítésére megtenni az elhatározó lépést, minek fényes sikere nem maradhat el, s nem is fog elmaradni. (y.)

Az országházból

r. A mai (dec. 17.) ülésben, miután a pénzügyi bizottság jelentése, a ministerium által februárig kért indemnitásról az osztályokhoz utasított, a honvédelmi minister terjesztett elő több t. javaslatot a honvédelmi intézmény érdekében; az első és póttartaléki jutalékokat kér 1871-re az 1851, 1850 és 1849-ben született hadkötelesek közül; a második ajánlatba hozza: osztassék a magyar korona kerülete két honvédkerületre; a harmadik a honvéd lovaszázadokat 3-al szaporítja; a negyedik több honvédorvosi állomást javall, már az ötödik a honvédzászlóaljok törzének személyzetét növeli, a hatodik a honvéd főnökek és altisztek kiképzés végett behivatása felől intézkedik; végül a hetedik a hosszasan szolgált és kilépett altisztek alkalmazásáról szól. Ez utóbbi törvényjavaslatot az osztályhoz utasítottak s valószínű, hogy honatyáink pártkülönbség nélkül azon lesznek, hogy azok kellek megrostáltatván mielőbb életbe lépésenek és megérették harcoképesebbékké tételünk körül üdvös hatáskukat.

A közlekedési sugárút felettelyt zárva

csak néhány szót írok, miután barátunk már cikket küldött arról (Tárgyalmasz miatt nem adhattuk ki keddi számunkban. Szerk.) még pedig érdemlegesen szólván felőle; elég tehát annyit fölemlítenem, hogy 423 igazolt képviselő közül 231 szavazott annak közérdekű volta mellett, s csak 60-n láttak abban luxus sétányt, 139-en pedig távol voltak, kérdhetők tőlük: hol kétek az égi homályban?

Az ülés vége ismét mulatságos volt. Simonyi a sugárút ellen allegált, s miközben sétánt voltát igyekezett bizonyítani, ismét összetéveszté azt a Pest Buda közti Dunaszakas szabályozásával; alig felelt meg erre Gorove minister utalván arra, hogy e czélra a kormány a 24 millió költségből 7 $\frac{1}{2}$ milliót kér, már ismét Berzenczey interpellálta: Azt kívánta volna tudni, vajjon a sugárút által érintett telkek egészben vagy csak illető részeik fognak-e kisajátítani; a minister nagyon helyesen az illető törvénybe tekintésre utalá képviselő urat. Hja! a minister ur ugy vélekedett, hogy a törvényhozó bepillanthatna a törvényekbe ámde vannak, kik elegendőnek találják, ha a komoly vitát interpellációval szakítják félbe, holott; a feleletet már előre tudhatnák. Én csak egyszerű hallgatóként járok fel az országházába, még is azoknak, kik a kisajátítási módokról kérdezőkötök tőlem, könyv nélkül elmondám a Buda-Pesten történetű kisajátításokra vonatkozó 1868: LVI. t. czik 5. 6 és 7 §§-sait, sőt az LV ik t. czik 17 §. is idéstem és megnyugtattam, nem kérték fel interpellációra, talán azért, mert tudják, hogy nem vagyok képviselő, s mikor sugárútról van szó, nem emlegetném Komárom várát, vagy más fortalitiumot.

A kath. főpapság értekezletei.

Pest, dec. 20.

(1.) A kath. főpapság több napig folytatott eszmecserét a fölött: minő viszonyban álljanak a megalakuló autonóm egyházhoz azon püspöki, káptalani, apátsági, prépostsági beneficiumok, a melyeknek főpapjaink ez idő szerint élethossziglan használói, élvezői.

A tárgy maga a lehető legkényesebb, s talán némileg ez az oka, hogy bár több helyen értekeztek fölött, végleges megállapodás még nem történt.

A „Magy. Állam“ mely különösen e kérdésben legtöbbnyire jó forrásból szokott meríteni — ugyan azt állítja, hogy a hercegprímás elnöke alatt tartott tanácskozás abban állapodott meg, hogy főpapjaink kések áldozatokra azon mérvben, a mint azt az autonóm congressus által kiszámítandó egyházi és tanügyi kiadások a közös alapok jövedelmének pótlásul megkivánják.

A néklül, hogy e közlemény egyes részleteinek alaposagát elvitatók, szabadon annyit megjegyeztünk, miszerint az érintett tárgyban folytatott eszmecserében némileg tisztázott alapelvek szerkesztésére foglalkás, tulajdonképp az érintett egyházi javaknak az autonóm kath. egyházhoz való viszonyának körülírására egy bizottság küldetett ki a primás elnöke alatt, ez pedig munkálataival még el nem készült.

Az értekezletek tagjai közül egyik sem kétkedett, hogy fel kell ajánlani egy bizonyos összeget az autonómikus kormányzat szükségleteire; hanem a kulcs felett nem értettek egyet; némelyek a megállapítandó congruan felüli jövedelmet óhajtanák a fenni czélra az autonóm pénztárnak átadatni; mások a jövedelem után százalékot kívánának ama szükségletekre kivettetni; sőt egy-ketten csak is a congruát meghaladó összegek után lettek volna hajlandók % at fizetni. A nézetek tehát meglehetősen eltértek, az egyeztetés tehát időt igényel.

Mi e kérdésben azok közé tartozunk, kik azt csak is méltányos közvetítés után vélik megoldhatónak. Mintán azonban a cél: egyházi javainkat s magyar kath. egyház egyetemének garantálja alá helyezni, s e végből valódi autonómiánkat megalapítani, biztosítani; miután tanügyünk és alapságunk sorsa gyors segélyt sürget; egy percig sem kétkedünk abban, hogy főpapjaink, kik a legutóbbi súlyos epochában is egy sorban elől jártak a legderekabb hazafiakkal, ez ügyben is a közérdek záslóját emelik magasra, s az autonómia terén is hódolva az alkotmányosság elvének, a garantáltak és az orvoslatot is ott keresik, hol azt hivatás milliói óhajtják feltalálni és bizonytalant velük együtt fel is találják.

Népoktatási ügy.

(Folytatás.)

Jelentés.

I.

Kolozs megye népoktatása 1869/70 dik évi állapotáról.

a) Kolozs megyének beleértve Kolozsvár és Kolozs önálló városokat is 216 községében lélekszám a idei népszámítás szerint 189,705.

Tanköteles gyermekei pedig:

Római catholics 1032 fű, 1029 leány, összesen 2061, ebből jár iskolába 1403, tehát 72%. Ev. református 4127 fű, 4063 leány, összesen 8190, ebből jár iskolába 3348, tehát 41%. Unitarius 161

fű, 129 leány, összesen 290, ebből jár iskolába 250, tehát 86%. Lutheranus 494 fű, 427 leány, összesen 921, ebből jár iskolába 711, tehát 70%. G. e. és n. egyesült 9030 fű, 7758 leány, összesen 16788, ebből jár iskolába 6451, tehát 38%. Izraelita 214 fű, 114 leány, összesen 328, ebből jár iskolába 224, tehát 68%.

Az összes tankötelesek száma 15058 fű, 13520 leány, összesen 28578. Ezen összegből nem jár iskolába 15103, tanköteles tehát körülbelül 57% nem gyakorolja az iskolát.

Ha ezen arányt lennének kénytelenek megállapítani, akkor az európai mivel államok közül legközelebb azonban még is nagyon távol állana Franciaország, hol 22%. Belgium, h l 20% nem jár iskolába, s legmesszebb németföld, Nassau, Hassen Darmstadt, Baden, hol csak 1% nem jár iskolába, míg Poroszországban 2%.

174 községben van 297 iskola, tehát 639 lélekre jut egy iskola, és így több lélekre esik egy iskola, mint Franciaországban, hol 455. de kevesebb, mint Poroszországban, hol 705 re, vagy Belgiumban, hol 868 ra és Hollandiában, hol 985 lélekre esik egy iskola.

42 községben nincsen, vagy semmi iskola, vagy csak bérletben.

Egy tanodára esik 95 tanköteles átlagosan, ennél több esik Poroszországban, hol 113. Bajorországban, hol 133, kevesebb azonban Franciaországban, hol 52. Hannoverben, hol 57, Belgiumban hol 62 tanuló jut egy tanodára, természetesen ugy érte, ha ezen arányt tüntetné fel, az országos iskolai átlag.

Megyénkben tanító van 338. és pedig rom. cath. 42. ref. 111. unitarius 9. Lutheranus 11. keleti egyesült és n. e. 161. izraelita 4. Átlagosan egy-egy tanitóra jut 84. tanköteles e tekintetben, ha ez arány állana országosan, legközelebb állunk Braunschweighoz, hol 70 esik csak Poroszországhoz, hol 78 esik, ellenben messze Bajorországhoz, hol 106, és messze Belgiumhoz, hol 132 esik egy tanitóra.

Azonban ezen számításat átlag tettem, míg személyes tapasztalat azon meggyőződésre vezetett, hogy 11 községben 80-on fölül 160 sőt 180-ig való tanköteles gyermek is van egy tanító keze alatt, ki e mellett még több helyütt kántor is.

(Folytatása következik.)

Legújabb táviratok.

Bordenx, dec. 17. A kormány megczáfolja a garibaltisták állítólagos győzelmét és Dijonnak a poroszok általi odahagyását.

London, dec. 18. A fogoly fények kegyelmet kapnak, de száműzetnek. Az orosz követ, Brunnow Londonban marad. Orloff kinevezetése visszavetett.

Berlin, dec. 19. A „Kr. Ztg.“ Páris bombázatására mondja: A roppant mennyiségű szállítmány tekintetében felmerült nagy nehézségek rövid időn le fognak küzdeni; és azután csak a magasabb katonai érdekek fognak határozni a további rendszabályok tekintetében.

Magyar országos bizottság.

A magyar országos bizottságban felolvasatván a legf. kéziratok, melyek az 1871 jannár és február havára megszavazott közérdegi póthitelt helybehagyják, a nyilvános ülések jan. 9-ig elnapoltattak. E felett a tengerészeti albizottság benyújtá jelentését az 1870 diki hadtengerészeti rendes és rendkívüli költségvetés felől. Ez ki fog nyomtatni s ünnepi olvasmányul adatik a tagok kezébe.

Az 1871 január és február havi közös költségek fedezésére megszavaztatott: a közös külügy-ministerium részére 670,000 frt, a közös hadügy-ministeriumnak 12 millió frt, a közös tengerészeti-nek 1,230,000 frt, a közös pénzügyministeriumnak 300,000 frt, a közös főzámászek részére 17,000 frt, összesen 14,217,000 frt. Ez összeg fedezésére mindenek előtt az 1871 január és február havakban befolyó vámjövdelem fog fordítottatni, a hátralévő összeg 30% a magyar korona országai által fedezendő. E határozatot dec. 16-án szentesíté a Király ő felsége.

A magyar delegáció, miután meghallgatta kihirdetését a legfelsőbb kéziratnak, mely jóváhagyta a mindkét bizottság által megszavazott közérdegi póthitelt jan. s febr. hóra, elnapolta magát január hó 9-éig szombati ülésében.

Brassó, dec. 12. 1870.

Egy lélekemelő ünneplélynak valánk ma szemtanui, melyet a kegyelet és bála érte tartatott a brassói rom. kath. hitközséggel és tanodával, ez utóbbinak alapítója — néhai felfalusi Kovács Antal apát és brassói plebános emlékére. Ünnepléses gyászmise után a tanoda nagy rajztermében, mely az elbunytoak mellképével és különben is az alkalomhoz illően ki volt díszítve; az összes tanodai ifjúság, a megyetagoak és a boldogultnak nagyszámú tisztelői jelenlétében, Roszkoszai Elek tanár német, dr. Otobán Nándor pedig magyar nyelven tartottak emlékbeszédeket, kifejtve azokban az itt

most is kedves emlékekben élő apátnak fényes tulajdonait és érdemeit, melyeket életében, mint lelkipásztor, mint tanfőúr, mint honpolgár és philantrop szerzett.

Méltó elismerésben részesült többek között a boldogultnak Brassóban töltött 21-évi munkásságában nyilvánult és sikerült azon törekvése, hogy itt oly tanodát hozzon létre, melyben hazafias irányban a kor igényeinek megfelelő kiképzetést nyerjenek a különféle ajku és felekezeti ifjak, kik a tanodai együttlést által egymáshoz szokva és egymás nyelvét a folytonos érintkezés által gyakorlatilag elsajátítva, később mint önálló honfiak is megérték egymást. Elismerésben részesült továbbá a boldogultnak azon törekvése is, melylyel a város ipari fejlődését az ide települő idegen iparosok és mesteremberek minden tekintetbeni segélese és pártolása által előmozdította. Érintetett 1849-beni üldözötése is alkotmányos érzete miatt; kiemelgetett, miszerint magas műveltsége, mely tudományossága és ritka szilárd jelleme, ugy nemkülönben egyházi és polgári fényes állása által, mint apát és kir. tanácsos a nemzeti becsületnek védpajza levén, a magyar polgárok tömörítése, képzése és gyarapítása által erős sarkpontot igyekezett itt állítani nemzeti eleműeknek.

Az általa alapított és az ő vezetése alatt jó hirre jutott, az alkotmányosság szünetelése alatt csökkent, de most újra felvirágzó, a községi tagok lelkesedése és áldozatkészsége által már két főgymnasiai osztálylyal gyarapodott, népes tanoda ifjúsága az ünnepléy kezdetén és végén, ugy az egyes beszédek közt is jó hangzatu 4-es alkalmi dalokat énekelt. A tanodai igazgató, a tanári kar és a brassói esepere mindent megtettek, hogy az egyházközségnek és tanodának ezen kegyeleti ünnepléye méltóképpen sikerüljön.

Örömmel értesültünk arról, hogy a tanoda a boldogult halálától — tehát 13 évtől — fogva minden évben megtartja a maga kebelében, dec. 9-én, mint az elhalálozás napján, nagynevű alapítójának emlékünnepléy; de még nagyobb örömmel láttuk, hogy az értelmes polgárság az elismerés, méltánylás és hála adóját 13 év múlva is ünneplésesen adja meg azon férfiu emlékének, ki felvirágozásáért annyit áldozott. Az ily jelenet újabb biztosítékát nyújtja annak, hogy e megye a jó és üdvös iránt lelkesedéssel bírva, gyarapodó tanintézetnek fejlesztését és tökéletesítését szíven hordozza.

i. B. I.

N.-Enyed, decz. hó 1870.

A helybeli casinó egyletnek f. hó 15-én megtartott évi nagy gyűlése szép számú tagok jelenléte mellett folyt le, tanúságául azon részvételek, melylyel a királyhagón innen levő ilyemű egyletek egyik legrégebbjé iránt a városi és vidéki tagok viseltetnek.

Főispán és egyleti elnök, méltóságos Pogány György ur tetszéssel fogadott beszédében üdvözölvé a tagokat, híven vázolta a mostani politikai és társadalmi állapotokat, felhívta figyelmünket a casinó egylet feladatára s megemlékezett azon vesztéséről, melyet a tagok köre szenvedett a derék megyei főorvos dr. K. B. halála által.

A megnyitó beszéd után megindult tárgyalásból örömmel győzdünk meg az igazgatók s az egylet többi tisztviselőinek előadásából a casinó mindennemű gyarapodásáról. Számos lap tartalma felelt meg a szellemi igényeknek, s mégis az ezokra ugy egyebb szükségességre történt kiadások mellett a pénztári állás is előnyösen növekedett.

A gyűlésben intézkedés történt az iránt is, hogy a könyvtár szaporíttassék az újabb időkben megjelent munkák meghozatala által, minek lehető hamar és kielégítő minőségben leendő megtörténtét okunk van remélni, a bizottmány tagjaitól.

Indítvány tétellett az egyletnek a képző művészeti társulat pártoló tagjai közé lépésére. Elfogadtatott: s mi óhajtjuk, hogy e pártolásra méltó intézet ily módon is mennél több részvételt találkozzék a közmívelődés és szellemi életnek s a művészi célok elősegítése végett is alakult olvasó egyletek részéről.

Az azonban sajnáljuk, hogy a tavalyi gyűlésen tett indítvány értelmében felolvasások nem tartattak ez évben. — Pesten sokkal több alkalom és mód van, valamint egyebb nagy városokban is, ismeretek szerzésére és terjesztésére, mint nálunk és mégis tartatnak felolvasások nagy közönség részvéte mellett. A helybeli polgári egyletben volt néhány sikerült felolvasás; hogy nálunk miért nem akarnak létesíteni? arról tudomásunk sincs.

A gyűlés jegyzőkönyv megvizsgálására bizottmányt rendelt, mely a delután folytatott gyűlésben felolvasatván, megállapított.

Ezután a hivatalokról lelépett egyleti tisztviselők helyeinek betöltésére történt az évenkénti szokott választás, melynek eredménye következő lett:

Elnök: Pogány György főispán; igazgatók: Sándor Elek és dr. Donogány J.; pénztárnok: Ludvigh J.; könyvtárnok: Szilágyi F.; gazda: Kovács K.; jegyző: Enyedi Lajos. Választmányi tagok: Kasza D., Mikea Miklós, Imreh Ferencz, Medgyes Bálint, Oberth József, Szalánty Lajos, dr. Botz József, Incedi László és Szabó Ferencz.

Eszrevételek

a kolozsvári ügyvédegylet részéről a főméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumtól az urbéri s rokon birtokviszonyok rendezéséről a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslata.

Folytatás.

Erdélynek — egyebet mellőzve — urbéri sajtósági viszonyait tisztán megállapítják s érthetővé teszik némely általánosan ismert tények. Mindenki tudja, hogy itt a legelső urbéri szabályozás 1769-n egyoldalul történt a kormány által az úgynevezett „Bizonyos Punctumok”-ban; II. József császár szintén egyoldalul az egész országban összeírta a jobbágy birtokokat s tett hatós szabályozási intézkedéseket; 1791-n a XXVI. ik erdélyi törvényekben a jobbágyoknak szabad költözködés van adva, a XXX. ikban az erdélyi ügy van szabályozva: 1819—1820 n gróf Cziráky által ismét, de harmadszor is törvényhozási uton kívül kormányilag összeírattott minden erdélyi jobbágybirtok. Mindezekbe vannak az erdélyi viszonyokat többé kevésbé megvilágosító irrott és szóbeli adatok; de valamennyinél azon észrevétel támad a figyelmes olvasóban, hogy itt a székely urbériségek csak mintegy elburkolva fordulnak elő, a királyi földiek pedig egészen átsiklik a figyelem; derekasan tárgyalva csak a vármegyei vagy is úgynevezett magyarföldi urbéri viszonyok vannak. 1846—1847-n egy elfogult, mindent megtartani kívánó aristokratiai kormánypart az ellenük tövös javaslatait leszávazta: az erdélyi urbéri kérdés elintézésére annál égetőbb volt daczára oly módon történt, hogy azt haiva születettnek méltán tartotta és nézte minden belátó hazafi; intézkedései így is csak a magyar vármegyékre nézve kimerítők; bevonattak ezen törvényekbe a székely urbériségek is mint a III. cikk 4. §-a mondja: „Oly világos kifejezéssel, hogy a majorság-földek, és székely örökségek, habár jelenleg a szolgáló emberek kezénél léteznek is, urbéri szabályozás tárgyai nem lehetnek”; a Királyföldet pedig már csak annyiban érinti, hogy a IV. ik törvényekben az urbéri állományok és helységek osztályzatába a VII. bírák jóságait és Brassó város községe birtokait felvette: hogy azonban ezen birtokok alatt a szász nemzetnek „nemesi jogon birt jóságai,” tehát nem a királyföld területén birtak is értettek, nyilván mutatják maguknak a szász nemzet követeléseit ezen törvényekkel megállapításánál tett nyilatkozatai, ellenvéleményeik, és a XIV. t. cikk ezen tétele: „a szász nemzet által nemesi joggal birt azon jóságokban, hol a helyhatósági állás iránt kérdés áll fenn, annak végső elhatározásáig az urbéri tábla személyzetére nézve az eddigi gyakorlat megtartandó.” A rendezés tehát itt is mint a Székelyföldre vonatkozólag csak kezdeményezve, de az elvek kifejtése s bevégezése nem voltak.

Az országgyűlés előtt kétségkívül tudva volt az, hogy a Királyföldön tetteleg fennálló urbéri viszonyok egyszersmind államszervezeti, köz- és magánjogi nagy érdekekbe ütköznek; tudta, hogy 1837-ben, 1841—1843-ban az országgyűlésen a román püspökök az ő nemzetük fiait jogellenesen nyomó jobbágyági kötelek és alárendeltség megszüntetését kérelmezték, és hogy a közigazgatás felsőbb közegei előtt politikai uton ez ügyben tárgyalások vannak folyamatban; hallgatás által mint ha fenntartotta volna jogát arra, hogy a kérdéseket később tüzetesen vitassa meg, és törvényhozásilag döntse el, mire azonban a nemskára bekövetkezett események miatt idő és alkalom nem maradt.

A kolozsvári 1848-ik IV. és V. törvények javaslata a magyarországi ugyanazon évi IX., X., XI. t. cikkek nyomán indult, s röviden és általánosan megszüntette egész Erdélyben az urbériségeken fekvő ur szolgálattól, dézmától és pénzbeli fizetéseket; az eddigi jobbágyokat és zselléreket meghagyván azon telkek és földek használatában, melyek ez időben kezükön voltak, bármint természetiek voltak legyenek is azok: mert az országgyűlés tudta, hogy Erdélyben alkotmányosan hozott és végrehajtott derekas és részletes urbéri rendezés nem volt, meghatározta: hogy egy felsőbb és alsóbb bíróság nevezessék ki, hogy ezek azon egyenletlenségi esetekben, melyek a földesurak és volt urbériségek közt a föld természete felett fel fognak merülni, az erdélyi törvények és magánjog elvei szerint ítéljenek.

Ha az itt kimondott elvek alapján a részletes megoldást a magyar alkotmányos országgyűlés teheti vala meg, bizonyára Erdély multját, három alkotmányrészes földje külön területeinek, s e területeken az urbéri viszonyoknak különböző módok szerinti kifejlődését, alapos tanulmányozás s beható megfontolás alá veendő és a birtokos és urbíres közötti viszony megszüntetését egy viendő vala végbe, hogy egyik félnek is sem tulajdoni joga s jogérzelmé, sem általában az osztó igazság ne szenvedjen, és a kinek-kinek a mi övé, lationál: „Suum cuique” elv megtartva s tiszteltetben legyen; az alkotmányos törvényhozás bölcsessége eltalálta volna azon utat, melyen a százados sérelmek orvoslát, Erdély lakói és ujjonnan lett földbirtokos polgárai állandó és tartós megöngyvvást nyertek volna. Azonban a balsors csapásai 1849-en hazánkat s vele minden függőben maradt közügyeink derekas elintézését egy jóakarattal hazai alkotmányos törvényhozás helyett a hazánkra nehezodott

abszolút kormány, s annak ellenséges érzésű, viszonyainkat nem ismerő s megromlásunkra törekvő hivatalnokok veték kezükbe.

(Folytatása következik.)

A csatatérről.

Németországban a legutolsó landwehrt is a francia csatatérré akarják vinni. Szükség is van rájuk. A Beaugencynél folyt 5 napi harcban a mecklenburgi herceg saját hadtesteit győzte le, annyit vesztvén azok, hogy ezek miatt maga Frigyes Károly is tehetlenné vált a további operatiókra. A német hadak nem folytatják a támadást a Loire vonal ellen. Kimélni kezdi a porosz fővezénylet az embereket, mi arra mutat, hogy a hazulról várt 400,000 ember nem egyhamar érkezik meg, előbb lesz a francziáknak 1,000,000 katonájuk. Ma a Loirenál 200,000-et meghaladó francia hadakkal csak 85,000 harcoképes német áll szemközt; Páris előtt pedig a legkedvezőbb arányt véve is, a németek úgy állanak Trochu haderőihöz, mint 160,000 250,000-hez. A poroszok, mint a „Wehr Ztg” kimutatja, egyhamar legfőbb 40—50,000 emberről segílyt kaphatnak; a most sorozni kezdet 200,000 újoncz csak február vége felé érhet francia földre. A francia nép óriási mérvben fegyverkezik, északról is roppant számú hadak nyomulnak előre. A német lapok azzal vigasztalják magukat, hogy Franciaországban levő haderejüket november végén 780,000 főre számítják, hanem levonva a harcoképtelenekeket, halottakat, sebesülteket, betegeket, a valódi harcoképesek létszáma 410,000 embert meg nem haladhat.

Bordeaux, dec. 17. Chancy tük egy sürgönye az ellenség haderejét a Loire mindkét partján kevésbé fenyegetőnek jelzi, mint a milyennek állítják.

Beaurepaire kapitány 12 ezernyi önkéntest gyűjtött össze, a kikkel reméli a porosz zároló vonalat áttörhetni és a vidéken tömeges fölkelést rendezhetni. A napokban megjelent Trochu tábornok előtt, a ki megerősítvén az ígéretet, a mit neki tett, ezen új hadtest alakítására hivatalos engedélyt adott.

Versailles, dec. 19. (Hivatalos.) A 10 dik porosz hadtest e hó 17-én azon csatában, melynek folytán Vendome megszállott, 6 ágyút és 1 mitrailleust vitt el. E hó 17-én a hadtest zöme egy ellenséges hadosztályt üldözött; könnyű esata után elfoglalta Epusayt és 230 foglyot ejtett. Chancy tábornoknak elfogott hivatalos iratai constatálják, hogy a francia csapatok ereje felére olvadt le. A Chartresből az ellenség ellen irányított hadoszlopok zömének Drounól győzelmes csatája volt 6 ellenséges zászlóaljjal. A francziák vesztesége 10 halott, több élelmi szekér és egy marha-szállítmány. A németek vesztesége 1 tiszt és 30 sebesült katoná.

Kimutatása

azon összegeknek, melyek 1870. június 23-tól ugyan ez év november 23-ig a n. buni vízkárosultak segélyezésére begyűlték:

(Folytatása és vége.)

Küküllőmegye tisztsége a megyéből 621 frt 56 kr, Küküllőmegye tisztsége Belső-Szolnokból 1 frt, Szabolcsmegyéből 6 frt 67 kr, Vasme gyéből 39 frt 11 kr, Somogygyéből 9 frt 82 kr, Bács-Bodrogmegyéből 1 frt, Somogygyéből 8 frt 65 kr, Maramarosból 1 frt 13 kr, Zala megyéből 1 frt 76 kr, Baranyamegyéből 6 frt 81 kr, Pest Pilis- és Zsoltmegyéből 66 frt 86 kr, kundi járásból 3 ft 40 kr, Alsó Fehérmegye tisztsége a megyéből 27 frt 10 kr, Kolozs megye főispánja a megyéből 121 frt 62 kr, kir. biztos úr ő nmlga útján Szatmármegyéből 2 frt 30 kr.

Fuzkó Juon az általa megvásárolt b. Szentkereszti féle földrez árába 67 frt 28 kr és Futák Juon 19 frt 54 kr, összesen 86 frt 82 kr.

Felső Fehérmegye tisztsége a megyéből 84 frt 32 kr, Küküllőmegye tisztsége Somogygyéből 5 frt 55 kr, Belső Solnokból 1 frt, Gömör-, Kis-, Hontmegyéből 72 frt 24 kr, N. Bánya város területéről 5 frt 69 kr, Tornamegye területéről 1 frt 50 kr, Mosonmegyéből 15 frt 50 kr, Komárommegye első alispánja a megyéből 42 frt 30 kr. Összesen 7740 frt 26 kr.

Sz. Udvarhely, nov. 25. 1870.

Daniel Gábor,

főkirálybíró és kormánybíró.

UJDONSÁGOK.

— A király január 8-án jön ismét Budára. A gödöllői vadászatok Ő Felsege megérkezésével újra folytatottanak, később a besenyői és szomszéd határok is lesznek vadászatok, melyekre a k. hadseregéből, honvédségből és Bécsből is sokan hivatalosak.

— Mátyás király szobrára Debreczen városa a napokban kezdi meg a gyűjtéseket hatóság által a lakosok közt. A város maga részéről nagyobb összeggel fog járulni. Nem volna-e illő, hogy Kolozsvár, az „igazságos” király szülővárosa, nyomokövesse a jó példát.

— Kath. autonómia. Mint a „M. Á.” értesülve van: a kath. autonómiát szervező gyűlés által ki-
küldött 27-es bizottmány tárgyalásai jövő 1871. évi

január 21-én, déltán 4 órakor, az országház I. oszt. termében fognak folytatottatni.

— A miniszterelnök fia. A budai lakosság, valamint az ottani tanulósg nagy örömmel veszi, hogy gróf Andrássy két fia a budai gymnasiumot látogatja és ott semmi előnyben sem részesítettek, hanem jó tanulók és előtétet nélküli iskolatársak, kik a többi tanulókkal a legbarátságosabb viszonyban állanak.

— Az Eszterházi-keptár megvételére vonatkozó t. javaslat dec. 20-án terjesztett a képviselőház elé. A szerződés is már meg volna kötve. A vételár 1,300,000 frt. Kétség nem fér hozzá, hogy e nevezetes keptár ügye kedvezőleg fog elintéztetni.

— Az irói és művészi tájalonjogról Szántay Adolf pesti ügyvéd kimerítő indítványt nyújtott be az országos jogászyűlés elé.

× Beethoven ünnepély Kolozsvárt. A helybeli zene-conservatorium. Beethoven ünnepélyt szándékszik rendezni — mikor? még nincs meghatározva. Az eszme szép és jó, pártfogásra méltó.

× Roppant mennyiségű vadat hoztak tegnap piacunkra. Több mint száz nyul, három őz és egy vaddisznó volt egymásra halmozva különböző árúhelyeken.

— Az erd. muzeum-egyesület szakosztályainak f. hó 23 dikán d. u. 5 órakor tartandó ülésében dr. Török Aluér fog értekezni „az anyag láthatatlan részecskéinek erőnyilvánulásairól.”

— A bányavárosokból közelébb nagy mennyiségű arany és ezüst szállítmány érkezett Budara.

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara f. hó 16-án tartott közgyűlése feliratot határozott a miniszteriumhoz, hogy a mind gyakrabban előforduló tévedések kikérlése végett, a melyek a Kolozsvár (Klausenburg) és Gyulafehérvár (Karlsburg) német elnevezéséből erednek, kormányi rendelet által legyen megállítva, hogy a hivatalos használatban mind a postáknál, mind a vas utakon Kolozsvárnak csakugyan neve forduljon elő. Most a könnyen elcsereplhető elnevezés következtében mind a posta, mind a vasuti küldemények gyakran Fehérvárra tévednek Kolozsvár helyett, sőt az is megtörtént, hogy az egész küldemény odaveszett. Egy másik határozata a gyűlésnek a volt, hogy a keleti pálya igazgatóságát kérje fel a kamara a kolozsvári pályaudvar raktárának megnyitására, s a mi e megtörténhetnék, alkalmas szín építésére, a mely a Váradról nagy mennyiségben ide szállított gabonának védelmet nyújtson. Az idei rozs termés következtében ugyanis Erdély nagy része Váradról látja el magát gabonával. Ezen kívül felkéri a kamara az igazgatóságot, hogy Csucsán vagy Bánffy-Hunyadon állítson étermet. Ennek szükségessége kiviláglik abból, hogy az ut Vár és Kolozsvár közt 7—10 órát tart és az indulások mindkét irányba az étkészésre legalkalmatlanabb időben történnek.

— Figyelmeztetjük t. olvasóinkat helybeli lát-szerész és diszmtárns Boscowitz A. hátsó lapunkon látható hirdetésére, mint a kinél, a külfölddel egyenes összeköttetésénél fogva, jeles lát csövein és szemüvegein kívül újévi ajándékokul igen alkalmas francia disz. pipere-és illatszer-árúk kaphatók.

— Az államszámszéki kinevezések által több hivatal megürült a miniszteriumoknál, melyekre a pályázatot közelébb kiírják.

— A Lipótvári fegyházban a kormány magánrendszert zárdafogházat szándékész felállítói, mely 68,956 frtba fog kerülni.

A „Jogtudományi Közlöny”, mely a Dárday Sándor szerkesztése alatt hazai jogtudományunknak oly jelentékeny lendületet adott, a jövő évben az előfizetési árak felemelése nélkül kétszeresen bővített tartalommal fogja eddigi pályafutását folytatni. A jövő évben ugyanis Hoffman Pál egyetemi jogtanár a „Jogtud. Közl.” kapcsában egy övnyegedes jog-és államtudományi folyóiratot fog szerkesztetni, mely főleg a törvényalkotás mozzanatainak és a jogirodalmi kritikának lesz szentelve, mint a nevezett lap előfizetési felhívásában olvassuk, a lap mostani terjedelménél a gyakorlati irányra fordított figyelem mellett, a törvényalkotás mozzanataiból csak a napi kérdéseket tárgyalhatta, az elméleti tudomány művelési pedig majdnem egészen háttérbe szorult. Ezért feladatához híven s a tapasztalt nagy mérvű támogatás által buzdítatva törekszik a lap tartalmát oly terjedelemben meg bővíteni, hogy az a törvény alkotás jelen nehéz időszakában necsak hízagot pótoljon, hanem a szakirodalom azon magaslatán álljon, melyen az ujkor vívmányaival a tudomány színvonalára emelkedve, tért nyisson a nemzet szellemi erejének teljes kifejtésére. Öszintén kívánjuk, hogy e vállalat a szakközönségnek oly mérvű szellemi és anyagi támogatásában részestüljön, hogy a „Budapesti Szemle” hiányát legalább a tudomány egyik ágában pótolhassa.

Színház, művészet. (—r. ó.) A mult hétfőn előadott „Koldusnő” című tragoediára emlékezve, nem szólhatunk arról kifogás nélkül. Mindenekelőtt a szerepek kiosztására kell vala több figyelmet fordítani. Azon helyre például, melyet Takácsné töltött be, tán illetékesebb volt volna Fehérváriné, s Kovács Gyula kielégítőbb Bergen Pál, mint Takács, nem is szólva ezúttal a mellékszerepekről egyenkint. Inon van az, hogy az előadás akkora érdekeltséget s kelletet, mint rendezés, s a dráma leghatásosabb részei elmosódtak; egy szóval a közönség nem távozott haza elégtül-

ten. — Jobban sikerült ennél a Medgyaszály Ilka jutalomjátékára kedden és ez idén előszőr színrehozott „Párisi élet.” Ez előadás se volt azonban teljesen egybevágó s különösen Szombathi (Fricke) rekedtsége feltűnőleg hátrányosan batott arra. Annál nagyobb tetszést aratott jutalmazott, ki ez alkalommal Offenbach kedves operettejének eddig elejtett részeit is ki tudta emelni. A közönség tapsokkal és koszorúkkal fogadta.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági tudósítás.

A Békánbélől,

A bérelti szerződés pontjai jól megfontolandók. Sokszor történt már, hogy a vállalkozó megegyezett a tulajdonossal a szerződés pontjai fölött. A kiállítás ügyvédre bízott. Végre is a kétértelmű kitételek, s a fennhagyott kibuvó lyukak miatt, az egyezkedő kárára, a szerződés nem született meg.

A bérlő már előre csalónak feltételeztetik, s az egész szerződés ily szellemben fogalmaztatik.

A régiék inkább megbecsülik a földmivest, egyenesen az Istenségtől származtatták ezen mesterséget; csak visszalépés volt a mivelődésben, midőn a földmivelési foglalkozás megvettetett, lenézetett.

Földmivésre van szüksége a király- és hazának. Ezen osztályból származnak a legjobb gondolkozóan férfiak, már Cato megdicsérete őket, midőn de re rustica — ezt mondja.

„A földmivesekből legerősebb férfiak, s legvitézesebb katonák származnak; a földmivelés a legjamborabb, legállandóbb, és legkevesebb gyűlöletes kereseti mód, s a legjobb gondolkozásnak azok, kik ezzel foglalatokodnak. Lám uraim! ezek előtt a földmives nem volt csaló.

Ha a bérlő leltár mellett veszi át a gazdaságot; ha az előre fizetés kikötetik, mulasztás esetében a bérelt megszüntése, s az ez által okozható kár megtérítése békjegyeztek; ha trágyát adó anyagot eladni nem szabad, sőt azt a bérlő a gazdaságba köteles felemészteni, s az ebből gyűlendő trágyát évenként a szántókra kihordani; ha az épületeket köteles jó karban tartani, s úgy visszaadni; a szántókat, kaszálókat az átvett kiterjedésben megtartani, s más ily, a dolog természetéből folyó pontok megállapítanak: nézetem szerint, ügyvéd nem kell. Legtöbb fennakadásokat szűnek az elemi csapások: jégverés, marhadög, harapodó tűz, háboru vagy forradalom.

Ha a tulajdonos és bérlő közt öszinteség van, átlátja a tulajdonos, hogy ezen csapások által történt kár, házi kezelés mellett is találtá volna gazdaságát, és mivel ezeket a bérlő meg nem akadályozhatta, bűntetést nem érdemel.

Ha a tulajdonos és bérlő közt öszinteség, jó indulat nincs, ok nélküli minden szerződés s jó lesz, ha mindkettő ezt az imádságot használja: Uram! ne vigy a kísértethe, de szabadíts meg a gonosztól.

Tekintse a tulajdonos a bérlőt barátjának, ki megszerzi neki is azt a darab kenyeret, melyet ő nem tudott megszerezni.

A bérlő a tulajdonost jóltévőjének, ki alkalmat és módot nyújtott jobbléte megállapítására.

Vizsgálja kiki és mindenben lelkiismeretét, hogy vajjon a mit mond, tesz és intéz, szabad és ment e minden magány érdekű?

Gróf Reviczky Ádám Borsodmegye főispánjának szavait idézem; s ha ezen sokat jelentő kitételeket követik a szerződők, könnyű lesz a netalán közbizható nehézségeket ügyvéd nélkül is elenyészteni.

Én részemről a szerződést igen egyszerűleg szeretném összeállítani.

A bérlő maga részéről tegye első pontnak elismert tudósnak ezen mondását:

Czélom a használni akarás; ha igyekezetem megbecsülitetik, számot tarthattok munkásságomra.

Második pont, a tulajdonos részéről ez legyen: együtt élünk, együtt halunk! F. J.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

Magyar-Ujjalu, dec. 17-én 1870.

A Pánczéloschi postamester ur a „Kolozsvári Közlöny” 142 számában megjelent zárválaszára egyenéhány szó, bucsuzól:

Nem gondoltam, hogy a kedves postamester ur, oly igen nagyon megharagszik az igaz szólásért. Mindig azt tartottam: hogy az ember teszi a bivatalt, nem pedig a hivatal az embert. A postamester ur zárválasza elolvasása után még inkább meggyőződtem erről. Hanem remélem: hogy anynyi nyomtatványok kezen forgatása által, ebben is lesz javulás, mint lett a postakezelésben, visszálaszom elolvasása után; melyet az ön dicséretére említek föl. Mostan tehát már nincs panasom, ha netalán a segítők megint nem zavarnak; mely esetben — felhívására — többé nem nagylelkűkődöm. Egyébaránt küldje csak rendesen lapjaimat, majd meglátja, én még szeretni fogom önt. Mostan már Isten velünk! Varju Pál.

*) Az e rovatban megjelölt cikkekért csak a sajtóhatóságnal szemben vállal felelősséget a Szerk.

Beküldetett.

52
Egy betegség sem képes a delicat Revalesciére du Barry-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, burutot, emésztésihiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vizkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, émelegést és hányást még a terhesség alatt is, húgyfészt, bűskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sárga-

ságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táplálóból a hűsnál, s ugy felöltök mint gyermekeknek 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát.

Tekintetes úr!

Glainach, július 14. 1867.

Önök Revalesciére-jét, a melynek borzasztó gyomor- és idegbajomban, isten után egyedül köszönhetem életemet, reggelit még tovább is hasz-

nálni akarom, s kérem ts. urat, hogy nekem postai utánvét mellett egy 12 fontos szelenczét küldeni sziveskedjék. Legőszintébb tisztelettel a tekintetes úr, hálaköteles szolgája

Godez János, a glainári plébánia provisor. U. p. Unterbergen Klagenfurt mellett.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt 50. 1 a. 2 frt 50 kr. 2 a. 4 frt 50 kr. 5 a. 10 frt —.

Revalesciére csokoládé táblákban: 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 ft 50.

24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8. Pesten Töröknl, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 szám, bel-monostorutca 175 sz. és fűtér 2 szám a zálogintézetnél, és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

Szám. 14,858. u. k. 1870.

Hirdetmény.

Az erdélyi földterhermentesítési kötvényeknek az 1870 ik 2 dik felére meghatározott kisorsolása folyó év december hó 31 én délelőtt 9 óraker az ország házában, a feloszlott kir. főkörmányszék által használt tanácsteremben nyilvánosan fog megtartani.

Mi is ezennel közhírré tétetik.

Kolozsvárt, 1870. évi december 17-kén.

Az erdélyi földterhermentesítési pénzalap m. k. Igazgatóságától.

Szám 31 alisp. 1870

(592)

(8-3)

Doboka megye felső kertlete Pusztarajtolez községében véghezviendő korcsma arányosítás s lehetőleg hasznobéresítés végrehajtása tárgyában, a hely színén jövő 1871 január 21-én való megjelenésre, a netalán még érdekelt birtokos urak valamint a bérleni kívánók is hivatalos illemmel felkértek.

Doboka-megye felső kertleteli alispánjától, Szamosújvárt 1870 december 11-én.

NEM HIVATALOS.

Karácsonyi és újévi ajándékot kapni.

(597)

(1-3)

Tiszta nyeresemény!

Bogdán Istvánnál

Kolozsvártt.

Hogy a n. érd. közönség is ajándékot kaphasson,

a karácsonyi és újévi ünnepekre vásárlandó kelméket gyári vétel-árban

rőffel mérve fogom szolgálni, s így minden t. cz. vevőimnek előnyére válik, mielőbb vásárlásait megtenni.

Raktárom b. Wesselényi Ferencz-ház 166 szám.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

Legújabb női- és férfi divat kelmékből.

Minden hirdetések felülmul.

(563)

(9-12)

Boér Sándor varrógép raktárában Kolozsvártt, bel-monostorutca 190 sz. alatt,

varrógépek,

karácsoni- vagy újévi ajándékul

10 forintos havi részletfizetés mellett, vagy esetlegesen ingyen.

Van szerencsém köztudomásra adni, hogy a velem összekötöttében levő külföldi gyárral oly egyezményre léptem, mely szerint azok köteleze vannak, karácsoni- és újévi ajándékul vásárlandó varrógépeket, fizetésképes vevőknek, havi 10 forintos részletfizetés mellett, és még is leszállított árban általam kiszolgáltatni, ha e kedvezményt, egyszerre az e célra készített gyűjtőíveken aláírt 10 vevő veszi igénybe.

E mellett az említett gyárak kötelezők a varrógépek terjesztésében buzgólkodó aláíró-gyűjtők részére, minden 10 darab gép után, 1 darab ingyen géppel kedveskedni, mely a t. gyűjtők között, gyűjtésük arányához mérten, vagy természetben vagy értékben fog kiosztatni, úgy hogy a ki csak 2 élfogadható aláíró gyűjt, annak az ingyen géphez szerzett arányos igénye ki fog elégítetni.

Sziveskedjenek tehát a részletfizetést igénybe venni akarók, vagy az ilyenek gyűjtésére közreműködni szándékozók, a varrógépek árai, rajtai megismerése, esetlegesen a gyűjtőívek átvétele végett személyesen vagy levél által raktáromban mielőbb jelentkezni.

BOER SANDOR,

varrógép-raktáros, belmonostorutca 190 sz. alatt

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehézkór valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse N. 45. Eddigélé 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 22/12 (92-156)

Kifogyhatlan gyermekjáték-raktár.

Hol lehet Kolozsvártt a legszebb, legizletesebb és legolesőbb karácsoni és újévi ajándékokat venni?

CSAPÓ SÁNDOR

NAGYBAZÁRJÁBAN

a hol minden a mi legújabb, szép, csinos és czélszerű a legnagyobb választékban kapható.

Legdúsabb díszáru- és illatszert-raktár.

Legszabadabb férfi- és hölgy-czipő-raktár.

Legnagyobb választékú úti-bőrönd és bőr-díszmunka-raktár.

Rendkívüli olcsóság!

596

2-*

Szép és hasznos karácsoni és újévi ajándékok!!!

Karvázi Gyula

fűszer-, csemege- és bor-raktárában

Kolozsvártt, főfér gr. Teleky-ház.

Hires Neufchateli (Schweicz) Suchard csokoládé és csokoládé-bonbonjai.

Csokoládék:

Cremier	1 font	90 kr.	
Suisse bonne qualité vanille	"	1 ft 40 "	
Vanille	"	1 " 50 "	
Santé surfín	"	1 " 80 "	
Vanille	"	2 " 30 "	
" extrafin	"	2 " 80 "	
" excellente	"	3 " 60 "	
Csokoládébonbonok szépen ékített skatulyákban: (Pralinés in schönem Etuis fein adjustirt)			
Cotillons	2 ft 90 kr.	Gallérie religieuse	1 ft 80 kr.
Etuis cigares fantaisie	70 "	Dem. & répose nuvean	1 ft 80 "
" " paille	65 "	Bouquets	2 ft 80 "
Mignonnes fines	70 "	Caisette cigares	40 "
" surfines	90 "	" pralinés	65 "
Petit Dominos	70 "	Á music (zeneszelence)	12 ft
Gracieuses luxe	1 ft 70 "	Chocolad pralines 1/2 fontos	
Bals	2 ft 40 "	csomag	1 ft 20 "
Dentelles	85 "	" 1/8 " "	30 "
Petite musique	1 ft.	" 1 font	2 ft 40 "

Továbbá a legékesebb kiállítású szelenczékben kapható Creme cukorkák és más legfinomabb töltött cukorkák. Egy szelencze ára 35, 50, 60, 80 krig.

1, 2, 2 1/2 és 3 1/2 font.

Meglepő szép albumok, ellátva mindenféle illatos olaj- és szappanyokkal.

Egy kis album 1 ft 50 kr.

" nagy " 80 "

" legnagyobb " 1 ft.

Mindenféle cukorkák és gyümölcsök karácsonfára való, szintugy viaszgyertyák.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

(598)

(1-1)

Kézdí-Szent-Léleken K. Váshelyől félórai járásra, van egy minden gazdasági épületekkel ellátott 112 hold szántó, 70 hold kaszáló, s több szellér s pusztá telkekből álló birtok, 1871 ik évtől kezdve 6, vagy több évekre haszonbérbe adandó. Értekezhetni iránta K. Váshelyt lakó ügyvéd K. Horváth Elek ural, vagy tulajdonos Kozma Gáborral, u. p. N.-Kend, Kis-Kenden.

(594)

(2-2)

Faeladás.

Kötelenen 112 darab 14-18', vastagságu és 2-3 öl hosszúságu tölgytüzifa 250 frton kezdve készpénzért a kolozsvári ev. ref. egyház udvarházában 1871-ik év január hó 8-án délben 12 óraker elárvereztetik.

Olcsó minden különlegesség! Hol lehet legújabb férfi- és hölgy díszárukat venni? Boscovitz A. optikai és díszáru-kereskedésében Kolozsvártt, a dr. Szabó-féle háznál. Olcsó a legdrágább! Olcsó a legújabb!

(582)

(4-12)

Tea, Rum és Arak

valódi, olesó és jó kapható

Aspis Samunál

belső-tordautca 11 szám.

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDELER MÓR

ORVOS és sebészudor, szülész- és szemész. Rendel naponta délelőtt 11 ór. 161 1-ig és délután 3 órától 5-ig. Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutca 13 sz. 1-ső em. 14 sz. Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

(558)

(8-50)

A fogak fõntartása- és tisztítására

legjobb az

Anatherin-szájviz

ára 40 kr., mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kintéttve.

Bécsben Spitzmüller Károly gyógytárában „zum rothen Krebs“ am hohén Markt.

Kolozsvártt: Csapó Sándor urnál.

(107)

22/12

(10-*)

Alólikt Majer urnak breslaueri fehér mell-szörpét idólt nátha'áz, tartós köhögés és tüdő elnyálkásodás ellen kitűnő sikerrel használtam, és egy néhány palacska használata után egészem teljesen helyreállott, minek folytán a neveztem szörpöt hasonló bajokban mindenkinek bizton ajánlom. Györ, 1864, június hó 25 kén.

DEÁKY ZSIGMOND, casaropoli püspök s gyéri nagy prapost.

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Kapható: Kolozsvártt, Binder K. gyógyszerésznél belső-monostorutca a Redoute során, és C. M. MEGAY K. Fejérvártt.

ILLATOSZEREK.

Legfinomabb és legolesóbb bel és külföldi

Az éltkek jóságért kezesseg vállaltatik.

Teles szappanok, minden nemben és illatban 45 krtól 1 frt.ig.

Virág-halkencsók, különböző illatban 40 krtól 1 frt. 50 krig.

Viasz-halkencsók, minden színtben 20-tól 50 krig.

Füszerepek, szájvizok, 50 krtól 1 frt.ig. Teljes ártalmatlan arczestékek, 50 krtól 3 frt.ig.

Sacnet és Iris (illatárma) egy egy szál, 60 krtól 1 frt.ig.

Fokkerek dr. Faberól, legújabb úó adatk felér-fogak, 60 kr.

Rizspor 20 krtól 1 frt. 50 krig, esset hozza 35-től 50 krig.

Extraktok székendőre, minden illatban 40 krtól 3 frt.ig.

Hajfestőszerek, ártalmatlanok, minden színtben 1-3 frt.ig.

Mosdóvizek, a bőr tisztítására s minden jolt ártalmatlan, u. m. májfol, sepió, fakadók ad. 35 krtól 2 frt.ig.

Berendezett szekrények illatszerekkel 50 krtól 5 frt.ig.

Utánélt mellett NEUSTEIN FULEP tára Bécsben, Plankengasse 6 sz. Legkisebb megrendelés legalább 1 frt. o. é.